

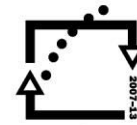
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Miroslav Jaroš

Datum: 14.4.2014

Ročník: prima

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Tematický okruh: Jazyková výchova

Téma: Skladba

Klíčová slova: Podmět (subjekt) vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný

Anotace: Prezentace seznamuje se základním větným členem podmětem. Rozlišujeme podmět vyjádřený, nevyjádřený, všeobecný. Žáci zjistí, že podmět může být jakýmkoli slovním druhem.

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

Podmět (subjekt)

Základní větný člen

Podmět

- je základní větný člen, ptáme 1. pádovou otázkou KDO, CO *něco dělá, činí*
- není závislý na žádném jiném výrazu ve větě
- vyjadřuje původce děje
- s přísudkem tvoří základní skladebnou dvojici (tvarově se s ním shoduje)

Rozlišujeme 2 druhy podmětu:

1) vyjádřený podmět

Nejčastěji bývá podmět vyjádřený:

- podstatným jménem (*Pes štěká.*)
- přídavným jménem (*Mladí se dobře bavili.*)
- zájmenem (*Každý tam byl.*)

- číslovkou (Oba se vrátili včas.)
- infinitivem (Kouřit ve vlaku je zakázané.)
- příslovcem (Každé proč má své proto.)
- předložkou (Na je předložka.)
- spojkou (Ale je spojka.)
- částicí (Jeho snad zůstalo nepochopeno.)
- citoslovcem (Za dveřmi se ozvalo buch.)

2) nevyjádřený podmět

Podmět nemusí být vyjádřený slovně,

- poznáme-li z tvaru přísudku, KDO, CO je podmětem věty:

V létě si vyrazíme pod stan.

(my)

- pokud je znám ze situace z předchozí věty:

Závodník v cíli přidal, a tak zvítězil.

(on)

Najdi holý podmět a urči, jakým je slovním druhem

Ta kniha se mi líbila.

Karla nikdo z vás neviděl.

Vrátit se už bylo nemožné.

Ozvalo se tiché pst.

Pod slohovou prací bylo napsáno
výborně.

Hloupý všemu věří.

Podmět všeobecný

V některých větách není podmět vyjádřen a nedovedeme ho jednoznačně pojmenovat – myslí se jím kdokoli, jakákoli osoba:

- *V televizi o tom už dávno hovořili.*
 - *Dvakrát měř, jednou řež.*

Rozliš, zda jde o podmět
nevyjádřený nebo
všeobecný:

Půjdete s námi na vycházku?

Hlásili to v rozhlase.

Dívali jsme se na televizi.

Kam jdeš?

Dávali pěkný film.

Co vím o podmětu?

- Že je to základní větný člen.
- S kým tvoří základní skladebnou dvojici?
- Co vyjadřuje a jak se na něj ptáme?
- Rozlišujeme 2 druhy – které?
- Jaký je rozdíl mezi podmětem nevyjádřeným a všeobecným?
- Kterým slovním druhem může podmět být?

Zdroje

- Průvodce českým jazykem aneb co byste měli znát ze základní školy. Mgr. Věra Dobešová, Mgr. Vladimíra Fialová. Didaktis 2005, vydání první
- Český jazyk v kostce pro základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií. Jana Eislerová. Fragment 2006, první vydání
- Český jazyk pro 6. ročník základní školy a pro odpovídající ročník víceletých gymnázií. V. Styblík, M. Čechová, P. Hauser, E. Hošnová. SPN – pedagogické nakladatelství, a.s., Praha 2004
- Český jazyk. Jiří Melichar a Vlastimil Styblík. SPN, n.p., 1967
- Český jazyk pro základní školy. E. Hošnová, I. Bozděchová, P. Mareš, V. Styblík, I. Svobodová. SPN, as, Praha 2006
- Mluvnická a pravopisná cvičení k Přehledné mluvnici češtiny pro základní školy, Vlastimil Styblík, nakladatelství Fortuna Praha, 1992